

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie trzecim Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Ręczne formowanie szkła - hutnik szkła

Status: włączona

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2020-01-13

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Ręczne formowanie szkła - hutnik szkła" jest przygotowana do samodzielnego wytwarzania metodą ręczną, w oparciu o dostarczoną dokumentację oraz model, przedmiotów ze szkła. W ramach swoich działań wykorzystuje narzędzia hutnicze do ręcznego formowania szkła (m.in. piszczele hutnicze, kształtowniki i formy do wstępnego formowania szkła) oraz urządzenia pomocnicze (np. ławkę hutniczą z wyposażeniem do obróbki szkła, piec odprężający). Wszystkie czynności wykonuje zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP. Osoba posiadająca kwalifikację będzie mogła ubiegać się o zatrudnienie przy ręcznej produkcji szkła w hutach szkła oraz pracowniach wykorzystujących technologie ręcznego wytwarzania szkła. Ponadto będzie mogła samodzielnie utworzyć i prowadzić warsztat wytwarzania szkła metodą ręcznego formowania.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Zdobyciem kwalifikacji mogą być zainteresowane: - osoby już pracujące przy ręcznej produkcji szkła i chcące potwierdzić swoje kwalifikacje; - osoby, które wykonują lub kiedyś wykonywały zadania związane z ręcznym formowaniem szkła i chcą potwierdzić swoje kwalifikacje; - osoby zainteresowane wytwarzaniem wyrobów szklanych metodą ręcznego formowania; - osoby wykonujące zadania z zakresu przygotowanie produkcji szkła; - artyści pracujący ze szkłem; - osoby ubiegające się o stanowiska kierownicze w zakładach zajmujących się ręczną produkcją szkła.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Oświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania zawodów hutniczych

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Nie określa się

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację może zostać zatrudniona w: - hutach szkła; - pracowniach wykorzystujących technologie ręcznego wytwarzania szkła; - samodzielnie prowadzić warsztat ręcznego formowania szkła

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Bezterminowo

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Zawód hutnik szkła - formowanie ręczne jest zawodem o długiej tradycji. Produkcja szkła tą metodą jest popularna w całej Europie, w tym także w Polsce, która jest cenionym producentem szkła ręcznie formowanego. W Polsce występują regiony, w których ten sposób produkcji jest szczególnie rozpowszechniony. Jednym z takich regionów jest podkarpacie, w którym hutnictwo szkła sięga korzeniami do początku XX wieku. Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci w różnych regionach kraju funkcjonowało i funkcjonuje wiele zakładów produkujących szkło metodą ręcznego formowania. Ten rodzaj działalności największą popularnością cieszył się w latach 70, 80 i 90 XX wieku. Początek XXI wieku przyniósł zapaść na rynku hutnictwa szkła (wynik masowego importu wyrobów szklanych z Chin i Tajwanu), co w rezultacie doprowadziło do upadku wielu zakładów oraz szkół zawodowych, kształcących w zawodach okołohutniczych. Wartym odnotowania jest fakt, iż już pod koniec pierwszej dekady lat dwutysięcznych nastąpił przełom w branży - klienci na całym świecie zaczęli doceniać wyroby produkowane ręcznie. W związku z powyższym odradzający się przemysł rodzimego hutnictwa szklanego ponownie zaczął poszukiwać wykwalifikowanych pracowników, specjalizujących się w ręcznej produkcji szkła. Obecnie osoby posiadające kwalifikacje umożliwiające podjęcie pracy w tej branży są poszukiwane nie tylko w Polsce (szacuje się, iż w chwili obecnej na samym podkarpaciu występuje deficyt ok 150-200 osób posiadających taką kwalifikację), ale także i na świecie. Huty szkła mają coraz większe zamówienia

na swoje produkty, których często nie są w stanie realizować ze względu na deficyt pracowników. Kwalifikacje związane z ręcznym wytwarzaniem szkła są przyszłościowe, potwierdzają to m.in. analizy, zgodnie z którymi zapotrzebowanie na produkty szklane ręcznie wytwarzane będzie rosło.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Kwalifikacja "Ręczne formowanie szkła - hutnik szkła" jest powiązana z inną kwalifikacją potwierdzającą gotowość do wytwarzania szkła metodą ręczną. Do kwalifikacji o zbliżonym charakterze należy: Technik technologii szkła (AU.05 - Wytwarzanie wyrobów ze szkła; AU.49 - Organizacja procesów wytwarzania wyrobów ze szkła). Wskazana kwalifikacja ma jeden wspólny zestaw z kwalifikacją AU.05 - Wytwarzanie wyrobów ze szkła, tj.: "Formowanie wyrobów ze szkła sposobem ręcznym" 1. rozpoznaje wyroby ze szkła formowane sposobem ręcznym; 2. dobiera materiały, narzędzia i urządzenia do ręcznego formowania i zdobienia sposobem hutniczym wyrobów ze szkła; 3. wykonuje czynności związane z formowaniem wyrobów ze szkła sposobem ręcznym 4. obsługuje urządzenia do ręcznego formowania wyrobów ze szkła; 5. wykonuje czynności związane ze zdobieniem wyrobów ze szkła technikami hutniczymi; 6. ocenia jakość wykonania wyrobów ze szkła formowanych sposobem ręcznym; 7. wykonuje prace związane z konserwacją narzędzi do ręcznego formowania wyrobów ze szkła.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

Metody stosowane w walidacji Do weryfikacji efektów uczenia się wskazanych dla kwalifikacji dopuszcza się następujące metody: test teoretyczny, rozmowa z komisją, obserwacja w warunkach rzeczywistych oraz ocena dzieła. Zestawy efektów uczenia się mogą być weryfikowane tylko za pomocą następujących metod: - zestaw 1. Proces ręcznego formowania szkła - test teoretyczny lub rozmowa z komisją; - zestaw 2. Ręczne formowanie szkła - obserwacja w warunkach rzeczywistych, ocena dzieła oraz test teoretyczny lub rozmowa z komisją. Zasoby kadrowe Komisja składa się z minimum 3 członków, spełniających następujące wymagania: 1) przewodniczący - członek Komisji: - minimum 5-letnie udokumentowane doświadczenie w technologicznym przygotowaniu wytopu szkła i pracy przy produkcji szkła ręcznie formowanego, zdobyte na przestrzeni ostatnich 10 lat, w tym minimum 3-letnie doświadczenie w pracy na stanowisku kierowniczym w wyżej wymienionym zakresie; 2) drugi członek Komisji: - minimum 5-letnie udokumentowane doświadczenie w pracy przy ręcznym formowaniu szkła zdobyte na przestrzeni ostatnich 10 lat; 3) trzeci członek Komisji: - minimum 5-letnie udokumentowane doświadczenie w zawodach związanych z hutnictwem szkła, obsługą maszyn i urządzeń szklarskich, formowaniem ręcznym zdobyte na przestrzeni ostatnich 10 lat. Ponadto co najmniej jeden z członków komisji musi posiadać doświadczenie w realizacji i prowadzeniu szkoleń z zakresu ręcznego formowania szkła. Sposób prowadzenia walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne niezbędne do prawidłowego prowadzenia walidacji Walidacja podzielona jest na dwie części: 1. Część teoretyczna obejmująca weryfikację efektów uczenia się zawartych w zestawie 1. Proces ręcznego formowania szkła oraz zestawie 2. Ręczne formowanie szkła. Część praktyczna obejmująca weryfikację efektów uczenia się zawartych w zestawie 2. Ręczne formowanie szkła. Obserwacja w warunkach rzeczywistych (w miejscu pracy) przeprowadzana jest z użyciem materiałów dostarczonych przez komisję, tj: - projektu graficznego przedmiotu lub wyrobu; - modelu 1:1 (wyrób gotowy wykończony); - narzędzi, w tym: narzędzi do wytwarzania wyrobu metodą ręcznego formowania, kształtowników do wstępnego formowania, formy. Ponadto instytucja prowadząca

walidację zapewnia: 1) salę egzaminacyjną; 2) miejsce do przeprowadzania etapu praktycznego w zakresie objętym walidacją, tj. w pełni wyposażone stanowisko pracy zapewniające możliwość wykonania wyrobu zadanego, wyposażone w: a) piec hutniczy z wytopioną masą szklaną, b) ławkę hutniczą z wyposażeniem do wytwarzania i obróbki szkła metodą ręcznego formowania szkła, c) piec odprężający; 3) zamykane pomieszczenie do przechowywania dokumentacji dotyczącej prowadzonych walidacji; 4) dokumenty i materiały dla osób przystępujących do walidacji. Instytucja prowadząca walidację musi zapewnić możliwość odwołania się od decyzji kończącej walidację. Identyfikowanie i dokumentowanie Nie określa się wymogów dla etapu identyfikowania i dokumentowania efektów uczenia się.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Rozwoju z dnia 2019-12-16 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Ręczne formowanie szkła - hutnik szkła< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2020-01-13 r., poz. 43)

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

480

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2030-01-12

Kod dziedziny kształcenia

214 - Projektowanie i wzornictwo

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

23.13 - Produkcja szkła gospodarczego

Kod kwalifikacji (do 2020 roku)

3C212000004

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13479

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Do najważniejszych pozytywnych skutków włączenia kwalifikacji do ZSK zalicza się: 1. Promocja ginącego zawodu, na który wciąż jest bardzo duże zapotrzebowanie, ale brakuje chętnych do jego wykonywania, 2. Umożliwienie osobom przyuczonym do pracy przy piecu szklarskim, osobom pracującym ze szkłem na innych etapach produkcji, absolwentom szkół, artystom i hobbystom uzyskania oficjalnego potwierdzenia zdobytych umiejętności praktycznych, 3. Wyodrębnienie umiejętności osoby

pracującej przy piecu szklarskim i formującej ręcznie szklane wyroby za pomocą tradycyjnych narzędzi z dużo szerszego zawodu szkolnego "technik technologii szkła", 4. Zasygnalizowanie istotności unikatowych kompetencji związanych z ręcznym formowaniem szkła, 5. Zwiększenie dostępu do informacji o charakterze (specyfice) tej kwalifikacji poprzez opisanie jej efektami uczenia się i wymaganiami walidacyjnymi.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Ręczne formowanie szkła - hutnik szkła" jest przygotowana do wytwarzania i barwienia wyrobów ze szkła metodą ręczną na podstawie dostarczonej dokumentacji oraz modelu. Organizuje swoje stanowisko pracy oraz dobiera właściwe do wykonania określonego przedmiotu narzędzia. Potrafi odczytać w oparciu o model i szkic parametry wytwarzanego przedmiotu. Osoba posiadająca kwalifikację rynkową "Ręczne formowanie szkła - hutnik szkła" potrafi samodzielnie przeprowadzić cały proces wytwórczy, jest również przygotowana do pracy zespołowej. Czynności związane z procesem wytwórczym podejmuje z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, zwanych dalej "BHP", ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz stosuje przepisy prawa w tym zakresie.

Zestawy efektów uczenia się

1) Proces ręcznego formowania szkła

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia proces ręcznego formowania szkła

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia rodzaje i technologie formowania szkła
- b. wymienia rodzaje szkła możliwego do formowania metodą ręczną
- c. omawia etapy ręcznego formowania szkła, w tym zależności między nimi oraz narzędzia stosowane na każdym z nich

2. Omawia zasady bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w procesie ręcznego formowania szkła

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia środki ochrony osobistej niezbędne do bezpiecznego formowania szkła metodą ręczną
- b. identyfikuje i charakteryzuje zagrożenia bezpieczeństwa na stanowisku ręcznego formowania szkła

2) Ręczne formowanie szkła

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Przygotowuje i organizuje stanowisko do ręcznego formowania szkła

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia elementy stanowiska do formowania szkła metodą ręczną
- b. dobiera środki ochrony osobistej niezbędne do bezpiecznego formowania szkła metodą ręczną
- c. dobiera kształtowniki i formy do zadanego modelu
- d. dobiera narzędzia do ręcznego formowania szkła, m.in. średnice puszczeli i kształtowników

2. Barwi produkty szklane wykonane metodą ręczną

Kryteria weryfikacji:

- a. dobiera ilość i gradację barwnika
- b. barwi szkło za pomocą granulatów lub pudrów szklanych

3. Zgodnie z dostarczonym modelem w technologii szkła kapowego (szklanka opękiwana do 15 cm wysokości, wazon opękiwany do 30 cm wysokości) formuje szkło metodą ręczną

Kryteria weryfikacji:

- a. odczytuje w oparciu o model i szkic parametry wytwarzanego przedmiotu
- b. nabiera wstępną porcję masy szklanej za pomocą puszczela
- c. formuje oczko
- d. nabiera kolejną porcję masy szklanej
- e. formuje wstępnie masę
- f. wydmuchuje bańkę
- g. nabiera kolejną porcję masy szklanej
- h. koryguje masę szklaną
- i. wstępnie formuje wyrób
- j. wstępnie uformowany wyrób umieszcza w formie
- k. wydmuchuje wyrób

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

Kwalifikacja nie posiada jeszcze żadnej Instytucji certyfikującej

Wnioskodawca:

Centrum Dziedzictwa Szkła Sp. z o.o.

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Rozwoju i Technologii